Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000424

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №127-34 від 17.03.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тесьолкіна Тетяна Сергіївна
2. Tetiana S. Tesolkina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 101

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Екологія

Дата захисту: 20-02-2025

Спеціальність за освітою: Екологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7409

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.35

Тема дисертації:

1. Особливості функціонування біогеохімічної системи міграції важких металів в умовах широколистяних лісів Середнього Придніпров'я

2. Features of the functioning of the biogeochemical system of heavy metals migration in the conditions of the broad-leaf forests of the Middle Dniprovian

Реферат:

1. Однією з найважливіших екологічних послуг лісових екосистем та міських зелених насаджень є очищення повітря від газоподібних забруднювачів, аерозолів та твердих часток (пилу). Її ефективність може сягати 60%. Водночас забруднене атмосферне повітря може мати негативний вплив на такі екосистеми, що призводить до порушення їх функціонування та стійкості, що своєю чергою становить ризик для ефективного виконання ними вищезазначених екологічних послуг. Найбільш небезпечною групою полютантів для лісових екосистем та зелених насаджень, що надходять з атмосферним повітрям, є важкі метали, які на відміну від кислих газів, озону та органічних забруднювачів не піддаються перетворенню та здатні накопичуватися у компонентах лісових екосистем. Відповідно тривалий вплив, навіть, на перший погляд, невисоких концентрацій важких

металів в атмосферному повітрі, здатний викликати фітотоксичні ефекти, що негативно впливатимуть на функціональний стан зелених насаджень. Питанню поглинання важких металів з атмосферного повітря зеленими насадженнями та лісовими екосистемами присвячена значна кількість наукових досліджень. Проте переважна більшість оцінює роль деревних насаджень в очищенні атмосферного повітря для забезпечення комфортних умов існування людини. Значно менше уваги приділено наслідкам впливу важких металів атмосферного походження для самих рослин та лісових екосистем. Це пов'язано зі складністю виявлення механізмів такого впливу, особливо у випадку важких металів, оскільки перевищення фітотоксичних рівнів забруднення є рідкісним явищем. Тому для з'ясування поточного стану та встановлення механізмів стійкості лісових екосистем та міських зелених насаджень до впливу забруднення важкими металами необхідно визначити особливості функціонування їх біогеохімічних циклів міграції за різного ступеня антропогенного навантаження.

2. One of the most significant environmental services provided by forest ecosystems and urban green spaces is the purification of air from gaseous pollutants, aerosols, and particulate matter (dust), with an efficiency that can reach up to 60%. However, polluted air can also negatively affect these ecosystems, disrupting their functioning and sustainability, which in turn jeopardizes their ability to continue performing these essential services. Heavy metals represent one of the most dangerous groups of pollutants for forest ecosystems and green spaces. Unlike acid gases, ozone, and organic pollutants, heavy metals cannot be transformed and tend to accumulate in ecosystem components. Prolonged exposure to even low concentrations of heavy metals can lead to phytotoxic effects, negatively impacting the functional state of green spaces. While considerable scientific research has been conducted on the absorption of heavy metals from the air by green spaces and forest ecosystems, most studies focus on the role of trees in improving air quality for human health. Much less attention has been given to the effects of atmospheric heavy metals on the plants and ecosystems themselves. This oversight is largely due to the challenges in identifying the specific mechanisms of heavy metal impact, as phytotoxic levels of pollution are rarely exceeded. Therefore, in order to better understand the current state of forest ecosystems and urban green spaces, as well as their resilience to heavy metal pollution, it is essential to study the functioning of their biogeochemical cycles under varying degrees of anthropogenic pressure.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Пилипчук Т., Тесьолкіна Т., Лукашов Д. Сезонна динаміка фракційного складу лісової підстилки НПП «Голосіївський» // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Серія Біологія. – 2019. – 1(77). – С. 26-32. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/visnyk/biolog_77_2019. pdf
- Тесьолкіна Т.С., Лукашов Д.В. Роль зелених насаджень в міграції та фіксації важких металів (на прикладі Національного природного парку «Голосіївський», м.Київ) // Укр. Гідромет.журн. 2021. - №27. – С. 97-105. DOI: 10.31481/uhmj.27.2021.10.
- Тесьолкіна Т.С., Лукашов Д.В. Вплив кліматичних умов на швидкість мінералізації целюлози у лісовій підстилці Голосіївського лісу НПП «Голосіївський» // Екологічні науки. – 2022. – 4(43). – С. 163-167. DOI: 10.32846/2306-9716/2022.eco.4-43.27.

- Lukashov D., Tesolkina T. Biogeochemical cycling of nickel in the hornbeam forest ecosystems of the Middle Dnipro Region // Biological Systems: Theory and Innovation. – 2024. – 15(3). – P. 10-27. DOI: 10.31548/biologiya/3.2024.10.
- Лукашов Д.В., Тесьолкіна Т.С. Особливості функціонування біогеохімічних циклів Cu, Ni та Cd в умовах екосистем грабових дібров Середнього Придніпров'я. Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування: монографія / ред. М.С.Мальований. Київ: Ярочéнко Я. В., 2024. – С. 107-148. ISBN: 978-617-7826- 56-8. DOI: 10.51500/7826-56-8.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашов Дмитро Володимирович
2. Dmytro V. Lukashov

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мітрясова Олена Петрівна
2. Olena P. Mitriasova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Риженко Наталія Олександрівна
2. Nataliia O. Ryzhenko

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"

Код за ЄДРПОУ: 19491035

Місцезнаходження: вул. Митрополита Василя Липківського, буд. 35, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство екології та природних ресурсів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смірнов Олександр Євгенович
2. Oleksandr Y. Smirnov

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белава Вікторія Назарівна
2. Viktoriia N. Belava

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Таран Наталія Юріївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Таран Наталія Юріївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Денисова Наталія Анатоліївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна